

Väliraportti toimintakaudelta 1.8. - 31.12.2008

Projektin lähtökohta, kohde ja tavoitteet

Kulttuurisilta-hankkeen lähtökohtana on tukea toimintaa, joka pyrkii ehkäisemään eriarvoisuuden lisääntymistä. Projekti tavoittaa erityisesti ne kaupunkilaiset, jotka jäävät kulttuuri- ja taidekokemusten katvealueelle. Näille erityisryhmille jo nyt suunnattuja taide- ja kulttuuripalveluita on mahdollista kehittää luomalla toimintamalli, joka integroi toisaalta hajanaista kulttuurikasvatuksen kenttää ja toisaalta huomioi eri kohderyhmien erityistarpeet. Kulttuurisilta-hankkeen tarkoituksena on rakenteellinen kehitystyö ja tavoitteena on:

- saada tietoa erityisryhmille suunnattujen kulttuuripalvelujen järjestämisestä
- kerätä ja luoda hyviä käytänteitä erityisryhmien tavoittamiseen ja heille suunnattuun kulttuuritoimintaan
- rakentaa Metropolia Ammattikorkeakoulun musiikin koulutusohjelmaan metropolikaupunkien kulttuurikenttää integroiva toimintamalli
- kerätä tietoa kulttuuri- ja luovan alan koulutuksen sisällä, kuinka kehitetty toimintamalli ja hyvät käytänteet kaupunkien kulttuuriyksiköiden kanssa toimivat

Metropolia Ammattikorkeakoulun musiikin koulutusohjelmassa Kulttuurisilta-hanke on käynnistänyt laajan kehittämistyön, jonka työkaluna hanke toimii. Musiikkipedagogien koulutusta kehitetään kiinteässä vuoropuhelussa pääkaupunkiseudun kulttuuri- ja taidelaitosten kanssa. Uudenlaiset toimintatavat antavat valmiuksia toteuttaa laaja-alaista muusikkoutta ja musiikkikasvatusta erilaisissa ympäristöissä, erilaisten ihmisten kanssa. Koulutus mahdollistaa musiikkipedagogien uudenlaiset työnkuvat ja laajentaa perinteistä muusikon roolia yleisöyhteistyön kentällä.

Osallistavien taidekasvatus- ja musiikkikasvatusmenetelmien avulla tuodaan taiteellispedagogista toimintaa yhä paremmin ihmisten ulottuville. Henkisen hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden lisääminen musiikki- ja ilmaisukasvatuksen kautta on musiikin koulutusohjelman strategista ydinaluetta. Siksi menetelmien ja lähestymistapojen tulee antaa laajat valmiudet ammatilliseen kasvuun ja vahvaan musiikkipedagogiseen identiteettiin.

Projektin kohderyhmiä ovat:

- Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kulttuuripalveluja tuottavat organisaatiot, yritykset ja yhteisöt
- erityisryhmille palveluja tuottavat kulttuurin ammattilaiset ja tulevat ammattilaiset
- kulttuuripalveluista helposti syrjäytyvät erityisryhmät kuten tietyt lapsi- ja nuorisoryhmät, maahanmuuttajat ja ikäihmiset

Kulttuurisilta-hankkeen lähtökohtana on integroida osallistava kulttuurikasvatus aiempaa aktiivisemmin kaupunkien palvelutuotantoon luomalla toimintamalli osatoteuttajakaupunkien ja niissä toimivien taideorganisaatioiden sekä Metropolia Ammattikorkeakoulun kulttuuri ja luovan alan yhteistyölle. Hankkeen tavoitteena on luoda pohja opiskelijoiden työelämäharjoittelun toteuttamiseen yhteistyössä Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupunkien kulttuuri- ja sosiaali- sekä terveyssektoreiden kanssa. Kehittämistyön tuloksena opiskelijoilla on valmiudet soveltavan musiikkikasvatuksen käyttöön lasten ja nuorten, ikäihmisten, erityistä tukea tarvitsevien ja maahanmuuttajataustaisten kanssa. Hankkeen tavoitteena on osoittaa kaupungeille uuden tyyppinen musiikkipedagogiosaaminen, jota kaupunki voi hyödyntää suoraan omassa palvelurakenteessa esim. palkkaamalla musiikkipedagogin kiertäväksi musiikkikasvattajaksi päiväkoteihin tai yhdistämällä soveltavan musiikkikasvatusosaamisen päiväkodin ja palvelutalon arkeen. Hankkeessa kehitetty ammattitaito palvelee myös kaupunkien taideorganisaatioiden kasvavia yleisöyhteistyön tekemisen tarpeita tuomalla taidepedagogista osaamista ja työvoimaa esim. orkesterin, teatterin tai museon tarpeisiin.

Hankkeen toteuttamiskaudella 1.8. - 31.12.2008 projektin lähtökohdan kirkastaminen toiminnaksi alkoi. Hankkeen johtaja Laura Huhtinen-Hildén oli luonut kontakteja ja pilotoinut toimintaa Espoon kaupunginorkesteri Tapiola Sinfoniettan kanssa kevätlukukaudella 2008. Huhtinen-Hildén oli myös aloittanut osaprojektisuunnittelun Helsingin Kaupunginteatterin yleistyövastaava Mirja Neuvosen kanssa hankkeen lähtökohdat, tavoitteet ja kohderyhmät huomioon ottaen.

Projektin toteutuksen ja yhteistyön onnistuneisuus

Hankkeen toteuttamiskaudella 1.8. - 31.12.2008 projekti teki yhteistyötä Espoon kaupungin ja Helsingin kaupungin kanssa, joissa toteutettiin hankkeen kaksi ensimmäistä osaprojektia. Espoon kaupungissa yhteistyökumppanina oli Tapiola Sinfonietta ja Helsingissä Helsingin Kaupunginteatteri. Molemmissa taideorganisaatioissa on aito kiinnostus tehdä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa yhteistyötä ja molemmissa organisaatioissa nähdään pedagogisen työn tärkeys taiteellisen työn rinnalla ehdottoman tärkeänä. Sekä Helsingin Kaupunginteatteri että Tapiola Sinfonietta näkevät

yleisöyhteistyön tärkeyden ja näin pitävät luontevana yhteistyötä koulutuksen kanssa, joka kehittää opiskelijoiden ammattitaitoa ja työmenetelmiä entistä paremmin työelämätarpeita vastaavaksi.

Syyslukukauden 2008 kohderyhmiksi valittiin alakoulun toisen luokan oppilaat sekä päiväkotikiikäiset lapset. Espoossa lapset olivat tavallisten alakoulujen lapsia ja koulut projektiin valikoituivat opettajan kiinnostuksen mukaan Tapiola Sinfoniettan tuottaja Heidi Kvistin tiedottamana. Projektiin mukaan tulivat: Rastaalan koulu, Kilon koulu, Kantokasken koulu, Hansakallion koulu, Lintuvaaran koulu, Lahnuksen koulu, Keski-Espoon koulu, Toppelundin koulu, Friisilän koulu, Karamzinin koulu sekä Sepon koulu.

Helsingissä toiminta suunnattiin Itä-Helsinkiin, Kulttuuriraiteelle, jossa maahanmuuttajataustaisten lasten osuus päiväkotilapsista on suurempi kuin muualla Helsingissä. Helsingin Kaupunginteatterin yleisötyövastaava Mirja Neuvonen konsultoi sosiaaliviraston päivähoiton kehityskonsultti Nina Onufriewia päiväkotien saamiseksi projektiin. Mukana projektissa olivat: Pk Puotila, Pk Siili, Pk Pihapirtti, Pk Jousi, Pk Kuovi, Pk Myllytonttu, Pk Merirasti sekä Pk Kajuutta. Kohderyhmien valinta osaprojekteissa onnistui hyvin ja kysyntää työpajoihin, joita alakouluissa ja päiväkodeissa järjestettiin, olisi ollut enemmän kuin mitä pystyimme tarjoamaan.

Osaprojektit toteutettiin niin, että molempiin kokonaisuuksiin kuului ensin koulutusjakso opiskelijoille, jossa uusia työmenetelmiä konkreettisesti opiskeltiin. Sen jälkeen opiskelijat osallistuivat työelämäjaksoon ja jakson päätyttyä prosessia refleктоitiin palautetyöpajoissa, joissa mukana oli myös osatoteuttajien edustus. Opetuskokonaisuuksien suunnitteleminen yhteistyössä orkesterin ja teatterin kanssa sujui hyvin. Parannettavaa jäi osaprojektin käytännön toteutukseen liittyvässä tiedonkulussa yhteistyökumppanin ja koulutusohjelman välillä. Haasteita oli musiikin koulutusohjelman sisällä lukujärjestysteknisissä asioissa. Opiskelijoille syntyi päällekkäisyyksiä oppituntien kesken ja se vaati opiskelijoilta ja henkilökunnalta sopeutumista ja pitkämielisyyttä. Koulutussuunnittelun näkökulmasta mittavien yhteistyöprojektien tekeminen on todellinen haaste ja se kaipaa koulutusohjelman sisällä prosessien avaamista ja vastuiden tarkentamista sekä laajan, työelämätarpeista lähtevän yhteistyön syvällistä ymmärtämistä.

Syksyllä 2008 aloitettiin vuoden 2009 osaprojektien suunnittelu yhdessä Helsingin Kaupunginmuseon ja Helsingin Kaupunginteatterin, Vantaan musiikkiopiston sekä Kauniaisten kaupungin kanssa. Helsingin Kaupunginmuseon ”Juhlaluulella” projektissa kohderyhmänä olivat maahanmuuttajapainotteiset päiväkodit. Työskentelyn lähtökohtana toimi Kaupunginmuseossa oleva näyttely ”Yhtä Juhlaa”, joka esitteli helsinkiläistä juhlaperinnettä Sederholmin talolla. Helsingin Kaupunginteatterin kohderyhmänä olivat ikäihmiset. Osaprojektin nimi oli ”Muistoja Helsingistä”.

Yhteistyötä toteutettiin helsinkiläisten palvelutalojen sekä vanhainkotien kanssa. Musiikin koulutusohjelman opiskelijoiden lisäksi osaprojektissa oli mukana Metropolian vanhustyön opiskelijoita. Vantaan musiikkiopiston osaprojekti yhdisti alakouluikäiset lapset sekä ikäihmiset ”Sormet sormien lomahan”- projektissa. Osaprojektissa tutkittiin soiton alkeisopetusta ryhmässä, jossa on lapsia ja ikäihmisiä. Kauniaisissa työskenneltiin myös ikäihmisten parissa yhdessä kuvataiteilija Anna-Leena Vilhusen kanssa osaprojektissa ”Lupa Unelmiin”.

Julkisuus ja tiedottaminen

Toimintasuunnitelman mukaisesti hankkeelle luotiin syyslukukaudella 2008 omat nettisivut, jotka löytyvät osoitteesta <http://kulttuurisilta.metropolia.fi> sekä <http://wiki.metropolia.fi>. Hankkeen nettisivut julkaistiin lokakuussa 2008. Hankkeen tiedotussuunnitelma on nähtävissä wiki.metropolia.fi osoitteessa.

Wiki on Metropolia Ammattikorkeakoulun Kulttuuri ja luovan alan hankehallinnoinnin ja tiedotuksen kanavan ja toimii sosiaalisena mediana. Wiki lisää hankkeiden avoimuutta. Wikistä voi seurata hankkeiden etenemistä sekä kommentoida ja osallistua keskusteluun.

Kulttuurisillasta laadittiin lehdistötiedote ja sitä lähetettiin keskitetysti Metropolian viestintäyksikön suunnittelija Satu Orkolan toimesta pääkaupunkiseudun medialle. Hankkeen johtaja Laura Huhtinen-Hildén esitteli Kulttuurisilta-hanketta seutuhankkeiden tapaamisessa 29.10.2008 sekä osallistui Hanasaassa Kulttuuri- ja ikääntyminen - seminaariin 20 - 21.10.2008. Lisäksi hankkeesta järjestettiin infotilaisuus musiikin koulutusohjelman henkilökunnalle 9.12. ja 11.12. sekä tutkimus & kehittämissuorituksille 5.12.2008.

Ongelmat ja suositukset

Hankkeen toimintakaudella 1.8. - 31.12.2008 haasteena musiikin koulutusohjelmassa oli tavoitteiden mukaisen toiminnan tuominen käytäntöön sekä näin vahvistamaan koko Metropolia Ammattikorkeakoulun kulttuurialalle luotujen strategisten painopisteiden toteutumista.

Omat haasteensa toiminnan käynnistämiseen toi myös se, että organisaatio oli juuri läpikäynyt suuren muutoksen Ammattikorkeakoulu Stadian ja Evtekin yhdistyessä Metropoliksi. Henkilökunta koki raskaana työpaikkaansa kohdistuneen muutoksen ja käytännön työtä syksyllä hankaloittivat muun muassa huonosti toimivat tietojärjestelmät. Projektipäällikkön rekrytointi aloitettiin heti, kun 1.8.2008 saatiin osoittaa kuluja hankkeelle. Projektipäällikkö aloitti työnsä 16.10.2008. Hankkeen johtaja kantoi yksin vastuun projektin suunnittelu- ja toteuttamisvaiheesta lokakuun 2008 loppuun asti .

Olisi toivottavaa, että rahoituspäätöksen saatua projektilla olisi ollut enemmän aikaa pohjustaa toiminnan alkua ja rahoittaja olisi antanut suunnitteluaikaa päätöteuttajan ja osatoteuttajan väliseen vuoropuheluun. Onneksi kuitenkin hankkeen johtaja oli ehtinyt käydä alustavia neuvotteluja jo Espoon ja Helsingin kanssa ja toiminta voitiin aloittaa. Myös osatoteuttajakaupungit kokivat suunnitteluvaiheen puuttumisen projektin alkua hankaloittavana asiana. Metropolian näkökulmasta oppilaitoksen lukuvuosirytmien ja kaupunkien tilikausirytmien erilaisuus tuotti haasteita projektin taloussuunnitelman käyttöön otossa.

Hankkeen johtaja Laura Huhtinen-Hildén järjestelmällisesti kirjasi projektin alkumetreillä ongelmakohtia ja toi niitä ja ratkaisuehdotuksia koulutuspäällikön ja kulttuuriklusterin johdon tietoisuuteen. Kulttuuri- ja luovan alan johtaja Tuire Ranta-Meyerin aktiivinen tuki sekä koulutusohjelmassa ja hankkeessa tehdyt toimenpiteet edesauttoivat hankkeen jalkautumista yhä paremmin koulutusohjelmaan.

Kulttuurisilta-hankkeella on ollut alusta asti ohjausryhmän tuki ja osatoteuttajakaupungit ovat ymmärtäneet hankkeen toiminnan tärkeyden ja sitoutuneet hankkeeseen. Ohjausryhmä ensimmäisessä kokouksessaan 1.12.2008 osoitti hankkeelle myönteistä palautetta ja piti tärkeänä hankkeen tiedottamista ja tiedotussuunnitelman tekemistä.

Projektin toiminta ja tavoitteiden saavuttaminen

Projektin toteuttamissuunnitelman mukaisesti projektille valittiin kokopäiväinen projektipäällikkö MuM Anna-Maija Iskanus. Hän aloitti työnsä 16.10.2008. Hankkeelle vahvistettiin ohjausryhmä ja ohjausryhmän ensimmäinen kokous oli 1.12. 2008. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii Vantaan vs. kulttuurijohtaja Iris Lehtonen, muut jäsenet ohjausryhmässä ovat: Marianna Kajantie, osastopäällikkö Helsinki; Mar-Leena Kolehmainen, kulttuurisihteerin Kauniainen; Piia Rantala, vapaan sivistystyön johtaja Espoo; Anu Jansson, projektipäällikkö Vanhustyön keskusliitto; Hanna-Liisa Liikanen, VTT tutkija Socca; Leif Nystén, Suomen musiikkioppilaitosten Liitto ry:n puheenjohtaja; Helena Värri, Sellosalin johtava tuottaja; Tuire Ranta-Meyer, Metropolia Ammattikorkeakoulun kulttuuri ja luovan alan johtaja; Laura Huhtinen-Hildén, Metropolia Ammattikorkeakoulun musiikkikasvatuksen lehtori, Anna-Maija Iskanus, Metropolia Ammattikorkeakoulun Kulttuurisilta-hankkeen projektipäällikkö, ohjausryhmän sihteeri.

Syksyn aikana tehtiin osatoteuttajakaupunkien kanssa taloussuunnitelma, jossa osatoteuttajakaupunkien kanssa sovittiin taloudenhoidon periaatteet erillisellä sopimuksella. Erillistä

projektiryhmää hankkeelle ei perustettu vaan päädyttiin siihen, että osaprojektikohtaisesti kussakin projektissa toimivat henkilöt muodostavat projektiryhmän. Suunnitteluvaiheessa korostui edelleen osaprojektien merkitys hankkeessa niin sisällön tuotannon kuin kouluttaja- ja vastuuvetäjien näkökulmasta. Jokainen osaprojekti tulee olemaan hankkeen sisäinen tutkimuslaboratorio, jonka työskentelyä havainnoidaan, tallennetaan ja tutkitaan eri menetelmin kuten haastatellen, kyselylomakkeilla, valokuvaten ja videoiden. Hankkeen tiedotussuunitelman laatiminen aloitettiin.

Projektipäällikkö ja hankkeen johtaja kävivät keskustelua Espoon kaupunginorkesteri Tapiola Sinfoniettan intendentti Hanna Kososen, Helsingin Kaupunginteatterin yleisötyövastaava Mirja Neuvosen, Vantaan musiikkiopiston rehtori Monna Relanderin sekä Kauniaisten kaupungin kulttuurisihteeri Mar-Leena Kolehmainen kanssa ensimmäisistä yhteistyöprojekteista ja mahdollisista muista yhteistyötavoitteista. Lisäksi sovittiin yhteistyön käynnistämisestä Helsingin Kaupunginmuseon museolehtori Hilikka Vallisaaren kanssa. Projektille suunniteltiin graafinen ilme ja nettisivut avattiin. Mahdollisuutta Metropolian sisällä olevan tiedotusalueen wiki:n käyttöön ottamiseksi suunniteltiin. Hankkeen alkuseminaari ei toteutunut alkuperäisen suunnitelman mukaisesti vaan se siirtyi kevätlukukaudelle 2009.

Toteuttamiskaudella 1.8. - 31.12.2008 toteutuivat hankkeen kaksi ensimmäistä osaprojektia: Espoon kaupunginorkesteri Tapiola Sinfoniettan Lumikuningatar-projekti sekä Helsingin Kaupunginteatterin ”Viiru ja Pesonen” -projekti. Helsingin Kaupunginteatterin yhteistyö tavoitti yhteensä 543 henkilöä. Tapiola Sinfoniettan yhteistyö tavoitti 1266 henkilöä.

Lumikuningatar projektin yhteistyösopimuksina olivat Espoon Kulttuuri- ja liikuntapolku Kulps!, Tapiola Sinfonietta ja Metropolia Ammattikorkeakoulun musiikin koulutusohjelma. Yhteistyön tuloksena toteutui espoolaisiin alakouluihin työpajoja, jotka liittyivät Jukka Linkolan sävellykseen Lumikuningatar. Lisäksi yhteistyöhön kuului hankkeen johtaja Laura Huhtinen-Hildénin pitämä pedagoginen iltapäivä 1.10.2008 espoolaisille opettajille. Pedagogisen iltapäivän tavoitteena oli antaa ideoita opettajille siitä, kuinka he voivat toiminnallisesti käsitellä raikkaalla tavalla klassista musiikkia ja konsertin musiikillisia teemoja taiteiden välisin työtavoin. Samalla opettajat saivat eväitä siihen, kuinka taideteos voi toimia opettamisen lähtökohtana eheyttäviä aihekokonaisuuksia suunniteltaessa.

Kulttuurisilta-hankkeen ja Espoon kaupungin kulttuuri- ja liikuntapolkuhankkeen yhteistyö mahdollistaa hyvän käytännön syntymisen taidekasvatuksen jalkauttamiseksi yhä useammalle peruskoululaiselle. Kulttuurisilta-hanke tuo lisäarvoa Kulps!:iin jalkauttamalla työpajoja espoolaisiin kouluihin yhteistyössä Tapiola Sinfoniettan kanssa. * Kulps! taas tarjoaa erinomaisen verkoston työelämälahtöiseen harjoitteluun musiikin koulutusohjelman opiskelijoille.

(* Kulttuuri- ja liikuntapolku KULPS! kuljettaa Espoon peruskoulujen oppilaat oman kaupunkinsa kulttuuri- ja liikuntakohteisiin. KULPS! on osa kaikille yhteistä maksutonta perusopetusta. Yhdeksän vuoden aikana kaikki tärkeimmät espoolaiskohteet tulevat tutuksi jokaiselle peruskoululaiselle. Kaikkia asioita ei opi parhaalla mahdollisella tavalla luokassa, välillä täytyy lähteä tarkastelemaan koulun ulkopuolista maailmaa. Polku kiertää liikuntapaikoissa, kulttuurikohteissa ja kirjastoissa.)

Metropolian musiikin koulutusohjelman opiskelijat suunnittelivat ja toteuttivat työpajoja Lumikuningatar-konsertin musiikillisiin ja draamallisiin teemoihin pohjautuen viikoilla 40 ja 41 2-luokkalaisille lapsille. Työpajojen tavoitteena oli tuoda musiikillista keksintää, ilmaisua, soittamista ja yhteistoiminnallista musisointia työpajoihin osallistuville lapsille. Etukäteistaitoja soittamisesta ei tarvittu. Tällainen taiteellispedagoginen toiminta tukee itseilmaisua, luovuutta sekä avaa tietä konserttikokemukselle ja kyseessä olevalle teokselle. Työpajatoiminta ja lasten kanssa työskentely pitkällä tähtäimellä ovat luomassa uutta yleisöä paikalliselle kulttuuritarjonnalle. Lasten omakohtaisen kokemuksen kautta luotu suhde kaupungin omaan orkesteriin luo pohjaa myöhemmälle kiinnostukselle orkesterin toimintaan ja esim. oman soittoharrastuksen syntymiseen.

Ennen käytännön työelämäjaksoa opiskelijoilla oli koulutusjakso, jossa kouluttajina toimivat lehtori Laura Huhtinen-Hildén ja Kulps! - koordinaattori Anna-Maija Iskanus sekä viulisti Saija Kivioja.

Opiskelijoille suunnatun koulutuksen tavoitteena oli:

- Antaa pedagogisia välineitä ja harjoittelumahdollisuuksia ryhmäopetukseen
- Kehittää ajatuksia ja taitoja orkesterin yleisötyöstä
- Kehittää ryhmätyövalmiuksia
- Avata näkökulmia musiikin alkuopetuksen opetuksesta ryhmässä

Hankkeen kahden ensimmäisen osaprojektin alusta asti kerättiin palautteita hankkeen toimintasuunnitelman mukaisesti kirjallisena opiskelijoilta, kouluttajilta, kohderyhmäläisiltä ja heidän opettajiltaan.

Opettajien palautteissa työpajoista tuli esille mm. se, kuinka työpajat tukivat lasten konserttikokemusta :

- *Lapset keskittyivät paremmin konserttiin, koska olivat jo saaneet kokemuksia aiheesta työpajoissa.*
- *Lapset eläytyivät esitykseen innolla työpajojen jälkeen.*

Myös opiskelijat saivat positiivista palautetta opettajilta pitämistään työpajoista:

- *Työpajat olivat juuri sopivia lapsille ja opiskelijat osasivat pitää ryhmän hallinnassa ja innostuneina.*

- *Tunnelma oli hyvä ja kaikilla oli hauskaa!*

Viiru kateissa- osaprojektin kohderyhmänä olivat *Kulttuuriraiteen päiväkotilapset. Metropolian musiikin koulutusohjelman opiskelijat, jotka olivat pääasiassa varhaisiän musiikkikasvatuksen pääaineopiskelijoita, suunnittelivat ja toteuttivat musiikkikasvatuskokonaisuuden Itä-Helsingin päiväkodeissa (viikoilla 43-47).

(Kulttuuriraiteen tavoitteena on rakentaa Myllypuron ja Mellunmäen välisestä kaupunginosaketjusta kulttuuriselta ilmeeltään ja vapaa-ajan palveluiltaan Helsingin vetovoimaisin esikaupunkialue. Se on avoin verkosto sekä samalla paikallista kulttuuria ja vapaa-ajantoimintoja yhteen sitova brandi. Kulttuuriraide nostaa esille jo olemassa olevia palveluita ja hankkeita sekä tiivistää asukkaiden, järjestöjen, paikallisten yrittäjien ja virastojen yhteistyötä niiden edelleen kehittämiseksi. Helsingin kulttuurikeskus on keskeisesti mukana Kulttuuriraiteen rakentamisessa.)*

Kokonaisuuden teemana oli satu "**Viiru kateissa**" ja se toteutettiin yhteistyössä Helsingin Kaupunginteatterin yleisötyön kanssa. Kokonaisuudessa hyödynnettiin kuvan, musiikin, draaman ja liikkeen yhdistämistä ja sillä pyrittiin tukemaan päiväkodin taidekasvatusta ja lisäämään taideilmaisun osuutta päiväkodin arjessa. Opiskelijat vierailivat päiväkodeissa 3 - 4 kertaa. Työpajan kesto oli 45 min.

Opiskelijoiden koulutusjakso keskeisimmät tavoitteet olivat:

- Taideintegraatio musiikillisten tavoitteiden tukena
- Musiikilliset tavoitteet varhaisiän musiikkikasvatuksessa
- Viiru ja Pesonen -näytelmän teemat, työtavat ja esitykselliset valinnat työskentelyn pohjana

Kouluttajina toimivat Mirja Neuvonen, Helsingin Kaupunginteatterin yleisötyövastaava ja lehtori
Laura Huhtinen-Hildén

Opiskelijoiden kommentteissa koulutusjaksoa nousi esiin mm. seuraavia asioita:

- *Oli hyvä, ettei annettu asioita valmiiksi vaan saimme käyttää luovuutta*
- *Koulutusjaksolla aktivoitiin monipuolisesti luovuutta ja ilmaisua*
- *Koulutusjaksolla saatu pääoma on pidemmällä ajanjaksolla ilmi tulevaa esim. mielikuvituksen irtipäästöä*

Päiväkodin henkilökunta oli erityisen kiitollinen opiskelijoiden työpajoista:

- *Työpajat olivat hyvin suunniteltuja ja ohjattuja. Jokainen kerta oli hyvin rakennettu, mukana oli sekä tuttuja että uusia lauluja / leikkejä. Lapset tykkäsivät kovasti ja aikuisista oli myös kiva*

päästä mukaan valmiiseen ohjelmaan. Uusia laulujakin opittiin, mitä olemme laulaneet jatkossa. Viiru ja Pesonen kiinnostui eskarilaisia, pienemmille lapsille tarina olisi saattanut olla hieman vaikea ymmärtää sekä muistaa mitä edellisellä kerralla oli tapahtunut. Jatkossa voisi olla hyvä pitää työpajat peräkkäisillä viikoilla, ettei väliin jäisi kahta viikkoa.

- *Työpajat olivat hyvin monipuolisesti rakennettuja: soittamista, laulua, liikkumista ja draamaa.*

Kahden ensimmäisen osaprojektin palautteiden pohjalta hankkeen toiminta on kohderyhmien näkökulmasta arvioituna perusteltua ja tarpeellista. Voidaan sanoa, että ”tuote on hyvä ja markkinat vetävät”. Sekä Espoossa että Helsingissä pidetyt osaprojektikokonaisuudet kertovat, että taidetyöskentely kouluissa ja päiväkodeissa henkilökunnan mielestä on ehdottoman tärkeää. Koulujen ja päiväkotien resurssit eivät aina riitä taidekasvatuskokonaisuuksien suunnitteluun ja toteuttamiseen. Kulttuurisilta-hankein tuomat työpajat toivat vaihtelua arkeen ja toimivat myös päiväkodin ja koulun henkilökunnan täydennyskoulutusta tukevana elementtinä. Hienoa oli, että opiskelijat saivat pääosin hyvää palautetta alakoulun opettajilta sekä päiväkodin henkilökunnalta ja he onnistuivat luomaan toimivia kokonaisuuksia kohderyhmän iät huomioon ottaen. Syksyllä 2008 toteutuneita yhteistyöprojekteja jatketaan ja laajennetaan Helsingin Kaupunginteatterin ja Tapiola Sinfoniettan kanssa.

Koulutusohjelman näkökulmasta ensimmäisten osaprojektien toteuttamiseen liittyi haastaviakin vaihteita. Uusien toimintatapojen esitleminen organisaatiolle, joka on juuri läpi käynyt valtavan yhdistymismuutoksen, ei ollut helppoa. Kulttuurisilta-hanke on ensimmäinen EU-hanke musiikin koulutusohjelmassa ja organisaatiouudistus toi eittämättä lisähaasteita hankkeen tavoitteiden ja toiminnan esilleluomiseksi musiikin koulutusohjelmassa.

Metropolia Ammattikorkeakoulun kulttuuri ja luovan alan klusteri tuki strategisesti ja käytännön toimin hankkeen alkua. Kehittämispäällikkö Anna-Maria Vilkkunen sekä yliopettaja Robert Arpo pohjustivat kulttuuri- ja luovan alan ESR- ja EAKR hankkeiden itsearviointia kulttuuriklusterissa ja havainnoivat Kulttuurisilta-hankkeen etenemismahdollisuuksia musiikin koulutusohjelmassa ja auttoivat hahmottamaan hankkeen merkitystä koulutusohjelmassamme kulttuuriklusterin strategisessa keskiössä.

Projektin innovatiivisuus

Kulttuurisilta-hanke on Metropolian musiikin koulutusohjelmassa ensimmäinen EU-hanke, joka antaa mahdollisuuden systemaattiseen työelämälähtöiseen kehitystyöhön. Musiikin koulutusohjelman näkökulmasta laaja-alaiseen musiikkipedagogiosaamiseen tähtäävä hanke on monella tapaa tuomassa uusia näkökulmia paitsi työtavoillaan myös asenteellaan länsimaisen taidemusiikin traditiossa. Musiikkipedagogikoulutus on vahvasti mestari-kisälli -perinteeseen nojautuvaa koulutusta, jossa siirretään erittäin vaativaa soittimen hallintaa vuosisataiseen traditioon nojautuen tavoitteena kouluttaa mahdollisimman hyviä soitonopettajia. Kulttuurisilta-hanke haastaa traditiota ja ravistelee käsitystä siitä, mitä hyvä soitonopettaja tai varhaisiän musiikkikasvattaja työssään tarvitsee. Riittääkö tulevaisuuden musiikkipedagogille pelkät yksilöopetuksen taidot vai tarvitseeko musiikkipedagogi ryhmäsoitonopetukseen välineitä ja taitoja kohdata eri ikäisiä oppijoita? Vai löytääkö 2000-luvun musiikkipedagogi itsensä taideorganisaation palveluksesta tekemässä yleisöyhteistyötä sosiaali- ja terveyssektorin palkkalistoilla? Kulttuurisilta-hanke haastaa laaja-alaiseen ajatteluun koulutussuunnittelussa sekä yhteistyössä kaupunkien kanssa.

Kulttuurisilta on lähtökohdaltaan innovatiivinen luodessaan uudenlaista musiikkipedagogiosaamista perinteisen soitonopettajaosaamisen rinnalle. Musiikki taidemuotona voi koskettaa yhä useampaa lasta ja ryhmäopetusmenetelmien kehittyessä yhä useampi lapsi (tai ikäihminen) voi saada laadukasta musiikinopetusta koulutetun pedagogin antamana. Kulttuurisillan sisällön innovatiivisuus on taas siinä, että toteuttamallemme pedagogialle ei ole malleja tai oppikirjoja vaan Kulttuurisilta on aidosti laboratorio, jossa tutkitaan, etsitään, kokeillaan ja kehitellään uudenlaisia tapoja kohdata ihmisiä musiikin keinoin; taiteidenvälisiä työtapoja käyttäen. Kulttuurisilta on ”Kohtaamisia musiikissa”.

Musiikin koulutuksen näkökulmasta Kulttuurisilta-hanke on laaja-alaisesti koulutussuunnittelua ja kaupunkien välistä yhteistyötä kehittävä projekti ja siihen voi liittää sanan innovatiivinen. Kulttuurisilta tuo opetussuunnitelmaan uusia käytäntöjä ja näin uudistaa koko musiikin koulutusohjelmassa annettavaa opetusta. Kaupunkien näkökulmasta taideorganisaatiot ovat tehneet yhteistyötä ja erilaisia projekteja vaihtelevasti. Projektit eivät kuitenkaan aina takaa pysyvien käytäntöjen muodostumista. Syyslukukauden 2008 osaprojektien jälkeen hankkeen johtajalle ja projektipäällikölle on muotoutunut käsitys siitä, että musiikin koulutusohjelman koulutussuunnittelua hankkeen lähtökohdista voidaan viedä siihen suuntaan, että kaupunkien taideorganisaatioiden ja Metropolia Ammattikorkeakoulun välinen yhteistyö on mahdollista ja työelämälähtöinen koulutussuunnittelu yhteistyössä kaupunkien

kulttuurilaitosten kanssa mahdollistaa opiskelijoiden erilaisia työelämässä tapahtuvia harjoittelumahdollisuuksia.

Projektin tasa-arvovaikutukset

Toimintakaudella 1.8.-31.12.2008 hankkeen kohderyhminä olivat päiväkotilapset sekä alakoulun 2. luokkalaiset. Näissä kohderyhmissä lapset saivat hankkeen mukaista toimintaa sukupuolesta tai etnisestä taustasta riippumatta. Uusien osaprojektien suunnittelussa huomioidaan lapset, ikäihmiset ja maahanmuuttajataustaiset.

Projektin vaikutukset kestäväan kehitykseen

Toimintakaudella 1.8.-31.12.2008 hankkeen kaksi osaprojektia toteutettiin Espoossa ja Helsingissä. Espoossa työpajat toteutettiin kouluissa, jota lapset käyvät. Myös Helsingissä taidetyöskentely tapahtui Kulttuuriraiteen päiväkodeissa. Molemmat hankkeen osaprojektit tukivat paikallista kulttuurituotantoa. Kulttuurisilta tukee kulttuuriperinnön siirtämistä. ”Kulttuuria ei voi kuluttaa, koska kulttuuri ei kulu.” Kulttuurisilta tukee aineettomien kulttuuripalveluiden käyttämistä huomioiden jokaisen osatoteuttajakaupungin paikallisen kulttuurituotannon. Kulttuurisillan osaprojekteissa pyritään käyttämään kierrätysmateriaaleja esim. kuvallisessa ilmaisussa.

Hyvät käytännöt

Projektissa kehitettävä toiminta mahdollistaa rajapintoja ja kohtaamispaikkoja, joissa syntyy sekä uusia kulttuuripalveluja että menetelmätietoutta. Koska osaprojekteissa on olennaista kunkin erityisryhmän, usean organisaation edustajien, usean kaupungin edustajien sekä Metropolia Ammattikorkeakoulun opettajien ja opiskelijoiden yhteistyö, niissä syntyy tuotoksia, joita voidaan soveltaa sekä kenttätöissä että kulttuuriorganisaatioissa ja niitä kehitettäessä. Espoon ja Helsingin kaupunkien kanssa loimme toimintakaudella 1.8.-31.12.2008 pohjan kehitystyölle, joka jatkuu sekä Tapiola Sinfoniettan että Helsingin Kaupunginteatterin kanssa. Tärkein yhteinen tuotos ja päämäärä on rakenteisiin jalkautettava toimintamalli, joka rakentuu yhteistyölle.

Projektiorganisaatiossa on hyväksi havaittu osaprojektikohtaisten projektiryhmien toimivuus. Molemmissa vuoden 2008 osaprojekteissa projektiryhmät muodostivat sisällön suunnittelun ja projektien näkökulmasta toimivan yksikön, joka pystyi hallinnoimaan kohtuullisen hyvin osaprojektikonaisuudet. Projektiryhmän muodostivat: taideorganisaation edustaja, hankkeen johtaja ja projektipäällikkö sekä kouluttajat.

Syksyn 2008 aikana Kulttuurisilta-hankkeessa aloitettiin yhteistyökäytänteiden toimeenpano Helsingin kulttuuri- ja sosiaalitoimen sekä Espoon kulttuuri- ja liikuntapolku Kulps!:in kanssa tavoitteena vakiinnuttaa hyvät käytännöt osaksi musiikkipedagogien opetussuunnitelmaa. Yhteistyötä hankkeessa mukana olleiden taideorganisaatioiden kanssa jatketaan ja kehitetään edelleen. Ammattikorkeakoululaki edellyttää koulutukselta työelämän ja sen kehittämisen näkökulmaa. Musiikin koulutusohjelma omalla koulutus suunnittelullaan vastaa ammatillisen asiantuntijuuden korkeakouluopetuksesta kouluttaessaan tulevaisuuden musiikkipedagogeja Kulttuurisilta-hankkeessa kehitettyjen toimintatapojen mukaisesti.

Toiminnan jatkuvuus

Projektin olennainen tavoite on taidekasvatuksen kosketuspinnan laajentaminen. Tähän pyritään kokoamalla tietoa ja kokemusta taidekasvatuksen osallistavista menetelmistä, joiden avulla kulttuurikasvatus olisi yhä laajemman kansanosan ulottuvilla. Päämääränä on tämän tiedon ja kokemuksen sulauttaminen osaksi työelämälähtöistä koulutusta sekä kaupunkien ja Metropolian välistä yhteistyötä, joka mahdollistaa toiminnan jatkuvuuden. Projektin päämääränä on rakentaa kulttuuripalveluiden toimintaa integroiva malli ja jalkauttaa se organisaatioiden toiminnan osaksi. Juurruttamisen kannalta keskeistä on, että hankkeeseen osallistuvien kaupunkien kulttuuripalvelut jatkavat hankkeen loputtuakin innovatiivista yhteistyötään sekä yhteistyötä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa. Hankkeen yksi kehittämistyön ulottuvuus on se, että kehitettyyn toimintamalliin kirjataan tulevan yhteistyön tavoitteet ja tavoitteiden arvioimisen kriteerit.

Hankkeen toteuttamiskaudella 1.8.-31.12.2008 ollut toiminta on luonut pohjan musiikin koulutusohjelman kehittämistyölle Metropolia Ammattikorkeakoulun sekä osatoteuttajakaupunkien välillä. Hanke toimii laboratoriona uusien toimintatapojen havainnollistamisessa ja tukee Metropolia Ammattikorkeakoulun kulttuuri- ja luovan alan strategista työtä. Kulttuurisillassa mukana olevat kouluttajat ja henkilökunta ovat erittäin motivoituneita ja hankkeen keskiössä olevat toimintatavat nähdään mahdollisena pysyvänä toimintana musiikin koulutusohjelmassa. Hankkeen eteenpäin viemistä kaupunkien ja niissä olevien taideorganisaatioiden kanssa jatketaan toimintasuunnitelman mukaisesti.